

Fictie en
non-fictie
2024

Juryrapport

Een heel jaar lang zat de zeskoppige vakjury met de neuzen in boeken, op zoek naar schittering en inzicht. We hebben onze harten mogen ophalen met ruim vierhonderd inzendingen voor de Boon voor fictie, non-fictie en sinds dit jaar ook de graphic novel. Om maar te zeggen dat ik goed moe ben! Het is dankzij de ijver en liefde voor literatuur van mijn mede juryleden dat ik hier nog overeind sta. Het komt mij voor een keer goed uit om de spanning niet langer dan nodig aan te houden. Ik heb een vermoeden dat u, waarde schrijvers en genodigden, het daar mee eens zal zijn.

Vijf mooie titels, waar we tot onze spijt maar eentje van mogen bekronen. Want eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat er meerdere laureaten konden zijn. Er is goed en lang gedebatteerd. Er zijn zelfs, eenmalig, tranen gevloeid omdat een boek dreigde het niet te halen. Toch is kiezen, wat de juryleden betreft, niet verliezen; want naast de vijf finalisten waren er genoeg boeken die ook in de longlist niet hadden misstaan. Een oproep lijkt mij hier op zijn plaats: haal die boeken in huis. In de precaire tijden waarin we thans leven, kunnen we zulke boeken gebruiken.

De vijf boeken waar het vanavond om draait. Ik stel ze u kort en in willekeurige volgorde voor.

Astrid H. Roemer schreef met **‘DealersDochter’** in een indrukwekkend en eigenzinnig taalregister een vijfstemmige polyfonie waarin de gewelddadige dood van de Surinaamse vrouw, Heli, een koloniaal en postkoloniaal weefsel blootlegt van mensen van nu, witte mensen, mensen van kleur, mensen van hier, mensen van ver. Mensen die op alle mogelijke manieren op zoek zijn naar verbinding, die hunkeren naar een sense of belonging, over generaties, grenzen en trauma's heen. Rauw en dissonant, zéker. Maar ook hoopvol en helend.

Ilja Leonard Pfeijffer schreef met **‘Alkibiades’** een onvergelijkbaar boek. Het is een gefictionaliseerde biografie (mét notenapparaat). Een avonturenroman en een filosofisch en politiek traktaat over onze moeilijke omgang met democratie. Het boek daagt de lezer uit en laat hem geen keuze: het is zwemmen of verzuipen. Wie de overkant haalt, draagt het boek voor altijd met zich mee. Dit boek is ook een statement. Literatuur is veel meer dan slimme, snelle boeken voor hippe mensen met weinig tijd. Dat Alkibiades vanuit de vijfde eeuw voor Christus tot ons spreekt op een moment dat de wereld siddert voor wat de toekomst ons zal brengen, maakt zijn levensverhaal actueler dan ooit.

In **‘Sellinger’** neemt **Allard Schröder** je mee naar het gehucht Wenst, een dorp dat alleen in de verbeelding van de schrijver bestaat maar desondanks aanvoelt alsof je er vorige week nog geweest bent. De auteur beschrijft de dromen, verlangens en angsten van de bewoners in een taal die blaakt van gevoel en poëzie. Toch wordt het nergens klef of sentimenteel. Met Sellinger toont Schröder zich een empathisch schrijver met een oog voor het drama dat zich in ogenschijnlijk gewone levens kan voltrekken.

Richard Osinga laat **'Munt'** beginnen met de vondst van een eeuwenoud geldstuk in een graf in Oost-Congo. De zilveren munt heeft een enorme, voor alle personages verschillende waarde. Voor de Chinese opkoper van metalen is het een kans om zijn leven in eigen handen te nemen, voor de Europese academici vormt het de opstap naar een carrière bepalend onderzoek en voor de Afrikaanse vinder betekent het misschien wel een ticket naar Europa. Osinga brengt hun verhalen samen in een ingenieus gecomponeerde roman die wetenschap aan avontuur koppelt, en continenten en perspectieven met elkaar verbindt. Munt doet nadenken over koloniale verhoudingen vroeger en vandaag, lineaire versus circulaire tijd en over de plaats van de mens in de natuur. Munt is tegelijk fris van taal, rijk aan inhoud én meeslepend als verhaal.

In **'Paul Van Ostaijen. De dichter die de wereld wilde veranderen'** schetst **Matthijs De Ridder** een levendig en rijk geschakeerd portret van Paul Van Ostaijen en diens schrijverschap tegen de achtergrond van de tijd waarin hij leefde. De Ridder streeft volledigheid na zonder aan tempo in te boeten en zoekt de grens op tussen bron en verbeelding zonder afbreuk te doen aan de feiten. Het resultaat is een uiterst goed gedocumenteerd, meeslepend en bloemrijk verwoord relaas dat het louter biografische verslag overstijgt: een levensbeschrijving en een cultuurgeschiedenis, een tijdsdocument en een spiegel voor de eigen tijd.

De jury kent de Vlaamse Boon-Literatuurprijs 2024 toe aan **'Alkibiades'** van niemand minder dan Ilja Leonard Pfeijffer.

Jury de Boon 2024 Fictie en non-fictie: Mustafa Kör (voorzitter), Karl Van den Broeck, Pieter Coupé, Robin Goudsmit, Silvie Moors, Steffie Van Neste